

Forslag

til

Lov om ændring af universitsloven, lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, lov om maritime uddannelser og lov om åben uddannelse (Talent)

§ 1

I universitsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 367 af 25. marts 2013, som ændret ved § 1 i lov nr. 623 af 12. juni 2013 og § 1 i lov nr. 898 af 4. juli 2013, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 a indsættes:

»§ 5 b. Universitetet kan udbyde ekstra uddannelsesaktivitet til talentfulde studerende, der er optaget på en bachelor- eller en kandidatuddannelse.

Stk. 2. Universitetet kan udbyde enkeltfag fra en bacheloruddannelse til talentfulde elever i ungdomsuddannelser.«

2. I § 8 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Ministeren fastsætter regler om ekstra uddannelsesaktivitet, herunder om kriterier for udvælgelse af studerende, der kan deltage i ekstra uddannelsesaktivitet, samt om udstedelse af eksamensbeviser, der kan påføres udmærkelse og anerkendelse, jf. § 5 b, stk. 1. Ministeren fastsætter desuden regler om udbud af enkeltfag, herunder om kriterier for udvælgelse af studerende, der kan deltage i enkeltfag, jf. § 5 b, stk. 2.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

3. I § 19, stk. 3, indsættes efter »§ 5 a«: », samt til ekstra uddannelsesaktivitet og enkeltfag efter § 5 b. Ved efterfølgende optagelse på en bacheloruddannelse ved et universitet, modtager dette universitet tilskud for de enkeltfag efter § 5 b, der erstatter dele af uddannelsen ved universitetet«.

4. I § 26, stk. 3, indsættes efter »supplerende uddannelsesaktivitet«: »samt til ekstra uddannelsesaktivitet og enkeltfag«.

§ 2

I lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 467 af 8. maj 2013, som ændret ved § 2 i lov nr. 623 af 12. juni 2013 og § 2 i lov nr. 898 af 4. juli 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 22, stk. 1, nr. 4, indsættes efter »bedømmelse«: », udmærkelser«.

2. I § 22, stk. 1, indsættes som nr. 7:

»7) Kriterier for udvælgelse af talentfulde studerende, der kan deltage i ekstra uddannelsesaktiviteter.«

§ 3

I lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 465 af 8. maj 2013, som ændret ved § 3 i lov nr. 898 af 4. juli 2013, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 10 indsættes i *kapitel 3*:

»§ 10 a. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætter for så vidt angår Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering regler om:

- 1) Udmærkelser på eksamensbeviser, og
- 2) Kriterier for udvælgelse af talentfulde studerende, der kan deltage i ekstra uddannelsesaktiviteter.«

2. I § 13, indsættes efter stk. 2, som nyt stykke:

»Stk. 3. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om, at der for enkeltfag efter stk. 2, der gennemføres ved Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering af talentfulde elever i ungdomsuddannelser, ikke opkræves deltagerbetaling eller gebyrer.«
Stk. 3-6 bliver herefter til stk. 4-7.

§ 4

I lov om maritime uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 466 af 8. maj 2013, som ændret ved § 4 i lov nr. 898 af 4. juli 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, *stk. 1, nr. 4*, indsættes efter »prøver,«: »udmærkelser,«.

2. I § 12, *stk. 1*, indsættes som *nr. 5*:

»5) Kriterier for udvælgelse af talentfulde studerende, der kan deltage i ekstra uddannelsesaktiviteter.«

§ 5

I lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009, som ændret ved § 2 i lov nr. 1525 af 27. december 2009, § 13 i lov nr. 140 af 9. februar 2010, § 3 i lov nr. 1570 af 21. december 2010, § 5 i lov nr. 418 af 12. maj 2012 og § 2 i lov nr. 473 af 13. maj 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 6 indsættes som *stk. 12*:

»Stk. 12. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte særlige regler om tilskud for enkeltfag fra erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelse.«

2. I § 8 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om, at der ikke kan opkræves deltagerbetaling for enkeltfag fra erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, jf. § 2, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 4, som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelser.«

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2014.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Lovforslagets baggrund og formål*
3. *Lovforslagets indhold*
 - 3.1 *Udmærkelse på eksamensbeviset*
 - 3.1.1 *Gældende ret*
 - 3.1.2 *Den foreslåede ordning*
 - 3.2 *Anerkendelse af ekstra-curriculære aktiviteter på eksamensbeviset*
 - 3.2.1 *Gældende ret*
 - 3.2.2 *Den foreslåede ordning*
 - 3.3 *Ekstra ECTS-point*
 - 3.3.1 *Gældende ret*
 - 3.3.2 *Den foreslåede ordning*
 - 3.4 *Tidlig studiestart for elever i ungdomsuddannelser*
 - 3.4.1 *Gældende ret*
 - 3.4.2 *Den foreslåede ordning*
4. *De ligestillingsmæssige konsekvenser*
5. *De økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner*
6. *De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.*
7. *De administrative konsekvenser for borgere*
8. *De miljømæssige konsekvenser*
9. *Forholdet til EU-retten*
10. *Høring*
11. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Danmark har behov for en styrket talentindsats på det videregående uddannelsesområde. Uddannelsessystemet skal udfordre alle studerende, og alle studerende skal have mulighed for at udnytte deres evner fuldt ud – også de dygtigste og højest motiverede studerende – talenterne. Dette er vigtigt af hensyn til den enkelte studerende, men det er også væsentligt af hensyn til den generelle samfundsmæssige udvikling.

Uddannelse er en afgørende forudsætning for at kunne klare sig godt, og vi skal i Danmark være dygtigere på alle områder og niveauer. På det videregående uddannelsesområde betyder det, at vi har behov for at skabe optimale rammer til vores talentfulde studerende.

Det skal være muligt for talentfulde studerende at få ekstra udfordringer på deres uddannelse, og de skal kunne honoreres for indsatsen.

2. Lovforslagets baggrund og formål

Lovforslaget fremsættes på baggrund af aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre og Det konservative Folkeparti.

Hensigten med initiativerne er at understøtte og styrke talentkulturen på de videregående uddannelsesinstitutioner. Som følge af forslaget får institutionerne nye rammer for talentarbejdet til gavn for den enkelte studerende.

Aftalen omfatter fire initiativer:

For det første skal uddannelsesinstitutionerne have mulighed for at honorere talentfulde studerende, der er højt motiverede og har ydet en ekstraordinær indsats på deres studium, ved at give dem en udmærkelse på eksamensbeviset.

For det andet skal uddannelsesinstitutionerne have mulighed for at anerkende ekstra-curriculære aktiviteter direkte på eksamensbeviset, da dette kan understøtte dokumentation af særlige kompetencer hos studerende, der yder en ekstra indsats på deres studium.

For det tredje skal særligt dygtige og højt motiverede studerende have mulighed for at påtage sig en ekstraordinær arbejdsbelastning, der udløser ekstra ECTS-point, som ligger ud over uddannelsens normering, f.eks. på talentspor som uddannelsesinstitutionerne målretter til talentfulde studerende.

For det fjerde skal dygtige gymnasie- og erhvervsskoleelever efter udenlandsk forbillede under uddannelsen have mulighed for at tage fag på de videregående uddannelser, og de skal kunne få merit for deres indsats ved et eventuelt senere optag på den pågældende eller beslægtede videregående uddannelse, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne herfor.

Alle videregående uddannelser skal kunne være omfattet af de nye muligheder. Det vil være op til den enkelte uddannelsesinstitution inden for de beskrevne rammer at fastsætte, hvordan talentinitiativerne bedst kan implementeres på institutionen.

Initiativerne evalueres efter tre år.

3. Lovforslagets indhold

3.1 Udmærkelse på eksamensbeviset

3.1.1 Gældende ret

Efter de gældende regler skal eksamensbeviser dokumentere, at den studerende har gennemført og bestået de fag, som indgår i den akkrediterede og godkendte uddannelse, og som giver ret til den pågældende uddannelsesbetegnelse (titel). Der er i dag således ikke mulighed for, at de videregående uddannelsesinstitutioner *på en særlig måde* kan påføre, at den studerende på ekstraordinær vis har udmærket sig.

Formålet med eksamen er efter de gældende regler at bedømme, i hvilken grad den studerende opfylder de faglige mål, der er fastsat for uddannelsens fag i studieordningen. Den afsluttende prøve giver grundlag for udstedelse af eksamensbevis. Det er således indholdet af den akkrediterede og godkendte uddannelse, som fastlægger rammerne for, hvad der kan påføres eksamensbeviset.

Universiteterne kan fastsætte regler om udskrivning af prisopgaver og udstede et særligt bevis herfor. Universitetet kan endvidere fastsætte regler om konvertering af prisopgaver, herunder fastsætte, at en prisopgave kan konverteres til et kandidatspeciale. En prisopgave, der har fået guldmedalje, konverteres til karakteren 12.

3.1.2 Den foreslåede ordning

Med lovforslaget gives der for alle videregående uddannelsesinstitutioner mulighed for, at uddannelsesinstitutionerne kan anerkende de dygtigste og mest motiverede studerende med en udmærkelse på eksamensbeviset. Forslaget skal styrke en talentindsats på institutionerne og bidrage til, at særlige talentfulde studerende i højere grad får mulighed for at differentiere sig på deres eksamensbevis.

Institutionerne skal have mulighed for at udmærke følgende typer af talentfulde studerende, f.eks.:

- Studerende, der har demonstreret et højt fagligt niveau baseret på en helhedsvurdering, f.eks. i forbindelse med speciale, medaljeafhandling eller andre forskerrekruiteringsaktiviteter - høje karakterer bør ikke alene kunne udløse udmærkelse.
- Studerende, der har evnet at følge et særligt intensivt studieprogram (et talentspor), f.eks. med ekstra ECTS-point, inden for normeret studietid for den pågældende uddannelse som følge af deres ekstraordinære evner, indsats og dygtighed.
- Studerende, der har udmærket sig ved at være ekstraordinære på andre områder end det rent faglige, f.eks. studerende, der har udvist særlige innovative evner inden for rammerne eller på tværs af deres fagområde ved f.eks. at vinde konkurrencer eller projektarbejde.

Institutionerne skal selv fastsætte de nærmere kriterier for udmærkelser i uddannelsernes studieordning med udgangspunkt i institutionens strategi.

Institutionerne fastsætter, hvilke objektive, faglige kriterier der kan indgå i vurderingen for udmærkelsen. Der bør være tale om *udmærkelse af særligt talentfulde studerende*, der på *ekstraordinær vis* har udmærket sig. Dermed er det forventningen, at udmærkelse kun kommer til at omfatte en begrænset andel af studerende pr. institution, fakultet, institut eller uddannelse, afhængigt af institutionens størrelse.

Forslaget giver mulighed for, at institutioner, der giver sådan en udmærkelse, kan anføre det på den studerendes eksamensbevis. Til brug for fastsættelse af kriterier vedrørende eksamensbevisernes udformning vil ministeriet indlede dialog med institutionerne. Det sker med henblik på at udarbejde ensartede kriterier for udmærkelse og anerkendelse for samme eller beslægtede uddannelser, uanset ved hvilken institution uddannelsen udbydes.

Med lovforslaget indføres der ikke et decideret nationalt, dansk udmærkelsesgradssystem som supplement til 7-trins-skalaen, og der gives ikke mulighed for tildeling af nye individuelle uddannelsesgrader eller -titler.

Udmærkelsen bør fremgå klart afgrænset fra uddannelses titel og -grad, også for at sikre at udmærkelsen ikke vil give anledning til en opfattelse af, at der findes A- og B-dimittender.

Det overlades til institutionerne selv at definere, hvilke kriterier der lægges til grund for den type udmærkelse, man vælger at indføre på institutionen inden for de ovenfor fastsatte rammer.

Uddannelsesinstitutioner, der udmærker særligt talentfulde studerende, skal af hensyn til gennemsigtigheden samtidig oplyse, hvilke kriterier der ligger til grund for udmærkelsen, og i hvilket omfang udmærkelsen bliver givet (til dimittender, der modtager udmærkelsen).

Med lovforslaget foreslås det, at de nye regler træder i kraft den 1. juli 2014.

3.2 Anerkendelse af ekstra-curriculære aktiviteter på eksamensbeviset

3.2.1 Gældende ret

På eksamensbeviserne indgår i dag alene fag eller fagelementer, der er en del af den godkendte uddannelse, og som er afsluttet med en prøve eller på anden måde er dokumenteret. Ekstra-curriculære aktiviteter af forskellig karakter indgår ikke som en del af uddannelsesuddbuddet og kan derfor heller ikke påføres eksamensbeviset.

Det er den enkelte institution, der – inden for rammerne af lovgivningen, og dertil hørende bekendtgørelser – i studieordningen: a) fastsætter antallet af de enkelte moduler angivet i ECTS-point, der indgår i uddannelsens samlede normering og b) fastsætter, om modulerne afsluttes med en eller flere prøver, herunder hvilke prøver der bedømmes med eksterne censorer.

3.2.2 Den foreslåede ordning

Det er vigtigt, at studerende i fremtiden opnår en bredere palette af faglige kompetencer, f.eks. i form af kompetencer inden for: Fremmedsprog, innovation og entreprenørskab, projektsamarbejde m.m.

Med lovforslaget gives der mulighed for, at uddannelsesinstitutionerne vil kunne anerkende ekstra-curriculære aktiviteter direkte på eksamensbeviset, hvilket skal understøtte institutionernes talantarbejde.

Institutionerne vejleder de studerende om, hvilke typer af studierettede ekstra-curriculære aktiviteter der evt. vil kunne anføres på eksamensbeviset.

Der skal være tale om faglige elementer opnået i tæt tilknytning til uddannelsen, f.eks. aktiviteter som:

- Fremmedsprogsaktiviteter for studerende, der ikke har sprog som studieområde, og hvor sprog markant styrker relevansen og kvaliteten af uddannelsen, f.eks. akademisk fremmedsprog eller andre typer af anvendelsesspecifik fremmedsprogstilegnelse - i modsætning til elementær, generel sprogundervisning. Der menes hermed, at der lægges vægt på forskellige aspekter ved sprogtilegnelsen, f.eks. læsedimensionen eller den talte dimension.
- Deltagelse i studiekonkurrencer, projekt- eller udviklingsaktiviteter, internationale konkurrencer og lignende.
- Innovations- og entreprenørskabsaktiviteter, f.eks. projekt- eller caseforløb, konkurrencer i samarbejde med erhvervslivet og lignende.

Med lovforslaget ændres der ikke på uddannelsernes titler. De ekstra-curriculære elementer bør tydeligt afgrænses fra uddannelsens titel på eksamensbeviset.

Der vil være tale om anerkendelse af ekstra-curriculære aktiviteter, som falder inden for uddannelsernes formål, og som samtidig styrker deres relevans. Udbuddet (indholdet i aktiviteterne) skal være i overensstemmelse med uddannelsens formål.

Der vil ikke være tale om, at videregående uddannelsesinstitutioner vil kunne anerkende f.eks. elementer som generel sprogundervisning til studerende, som bør søge denne undervisning på sprogskoler, VUC'er eller lignende.

Med lovforslaget foreslås det, at de nye regler træder i kraft den 1. juli 2014.

3.3 Ekstra ECTS-point

3.3.1 Gældende ret

Det følger af reglerne på uddannelsesområdet, at 60 ECTS-point svarer til 1 års heltidsstudier (dvs. en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år, inkl. ferie). Det indebærer, at uddannelsesinstitutionerne skal tilrettelægge heltidsuddannelserne (bachelor- og kandidatuddannelser, professionsbacheloruddannelser, erhvervsakademiuddannelser) således, at de kan gennemføres på normeret tid. Der er intet til hinder for, at en uddannelsesinstitution kan tillade, at den studerende gennemfører uddannelsen hurtigere end den normerede tid med en øget arbejdsbelastning til følge.

Uddannelsesinstitutionerne modtager fuld statsfinansiering til de ordinære heltidsuddannelser svarende til uddannelsens samlede normering omregnet til ECTS-point. Institutionerne må derfor ikke lade studerende gennemføre ekstra ECTS-point inden for rammerne af den studerendes ordinære heltidsuddannelse.

Hvis en studerende ønsker at tage flere fag end svarende til uddannelsens normering på universitetsområdet samt på området vedrørende erhvervsakademierne og professionshøjskolerne, vil den studerende skulle tage de ekstra fag som deltidsuddannelse eller åben uddannelse med delvis deltagerbetaling, og det ekstra fag kan ikke indgå som et led i den studerendes ordinære heltidsuddannelse. Den studerende vil således ikke kunne få faget anerkendt på det eksamensbevis, der udstedes for den ordinære heltidsuddannelse, men vil kunne modtage et særskilt bevis med dokumentation for, at faget er gennemført og bestået. På de kunstneriske uddannelser og maritime uddannelser er der i dag ikke formelle muligheder for at tage ekstra fag og få dem påført eksamensbeviset.

3.3.2 Den foreslåede ordning

Med lovforslaget tilvejebringes generelt mulighed for, at institutionerne kan lade talentfulde studerende gennemføre ekstra ECTS-point, f.eks. ved at lægge ekstra ECTS-point på talentspor målrettet særligt dygtige og højt motiverede studerende.

Det vurderes, at ordningen vil kunne bidrage markant til en styrkelse af talentindsatsen i uddannelsessektoren. Institutionerne vil kunne anvende talentspor i sammenhæng med deres forsknings-, udviklings- og rekrutteringsaktiviteter. Samtidig vil talentspor med ekstra ECTS-point være et attraktivt tilbud for talentfulde studerende, som derigennem i højere grad vil kunne udnytte deres fulde læringspotentiale.

De foreslåede ændringer skal generelt give institutionerne mulighed for at tilbyde talentfulde studerende at lade sig indskrive på flere fag end svarende til uddannelsens normering i ECTS-point. Institutionerne får mulighed for at afholde udgiften for ekstra ECTS-point til deres talentfulde studerende uden deltagerbetaling, men også uden at institutionerne modtager taxametertilskud eller driftsbevilling for aktiviteten.

Lovforslaget vil kunne bidrage til, at den enkelte uddannelsesinstitution kan tiltrække særligt talentfulde ansøgere til at søge optagelse på institutionen.

Uddannelsesinstitutionerne bør sikre, at de studerende, der får mulighed for at tage ekstra ECTS-point, kan gennemføre deres ordinære heltidsuddannelse på normeret tid, f.eks. ved at følge de studerendes fremdrift og udvikling på forløbet.

Kravet om, at studerende skal gennemføre talentspor inden for normeret studietid, vil medvirke til, at ordningen får et tilsigtet begrænset omfang. Efter indførelse af nye krav til studiefremdrift, betyder det, at der vil skulle være tale om studerende, der er i stand til at tage mere end de obligatoriske 60 ECTS-point pr. studieår. Ekstra ECTS-point til talenter må ikke være i strid med aftalen om hurtigere studiefremdrift, jf. SU-reform, der er gennemført ved lov nr. 898 af 4. juli 2013.

Der fastsættes ikke et loft for, hvor mange ekstra ECTS-point der kan ligge på et talentspor. Det vil være op til uddannelsesinstitutionerne at foretage en grundig og realistisk vurdering af omfanget af talenternes øgede arbejdsbelastning, og hvor mange ECTS-point denne arbejdsbelastning kan udløse.

Institutionerne vil selv være ansvarlige for udvælgelsen af de studerende, der får mulighed for ekstra ECTS-point. Udvalget skal ske på baggrund af klare og objektive, faglige kriterier. Studerende får ikke et retskrav på at kunne tage ekstra ECTS-point uden deltagerbetaling, og uddannelsesinstitutionerne skal kunne afvise studerende, der ikke opfylder de fastsatte kriterier til et talentforløb eller en talentaktivitet med ekstra ECTS-point.

Studerende, der tager ekstra ECTS-point som en del af deres heltidsuddannelse, skal have mulighed for at få dette registreret på eksamensbeviset.

Med lovforslaget foreslås det, at de nye regler træder i kraft den 1. juli 2014.

3.4 . Tidlig studiestart for elever i ungdomsuddannelser

3.4.1 Gældende ret

Efter de gældende regler kan et universitet indskrive f.eks. en gymnasieelev eller en erhvervsskoleelev på et enkeltfag på bacheloruddannelsen, og efterfølgende give vedkommende merit ved optagelse på en uddannelse, hvori dette fag indgår, hvis faget er gennemført og bestået. Indskrivningen følger regler om deltidsuddannelse, jf. universitetslovens § 5, som nærmere er udmøntet i bekendtgørelse om deltidsuddannelse ved universiteterne (deltidsbekendtgørelsen), hvor universiteterne kan dispensere fra adgangskravene, jf. § 7. Der er delvis deltagerbetaling på dette forløb, og delvist taxametertilskud.

Tilsvarende gør sig gældende for indskrivning på enkeltfag på erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lov om åben uddannelse, hvor eleven vil kunne følge fag efter regler i bekendtgørelse om åben uddannelse.

Som lovgivningen er nu, har de kunstneriske og maritime uddannelsesinstitutioner ikke mulighed for at tilbyde undervisning til elever i ungdomsuddannelserne, hverken efter reglerne om deltidsuddannelse eller reglerne om åben uddannelse.

3.4.2 Den foreslåede ordning

Dygtige gymnasie- og erhvervsskoleelever skal efter udenlandsk forbillede under ungdomsuddannelsen have mulighed for at tage fag på de videregående uddannelsesinstitutioner, og de skal have merit for deres indsats ved et eventuelt senere optag på den pågældende eller beslægtede videregående uddannelse, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne herfor.

Initiativet om tidlig studiestart er i overensstemmelse med SU-reformens intentioner om at undgå dobbelt uddannelse.

Som noget nyt kan de videregående uddannelsesinstitutioner indskrive talentfulde elever fra ungdomsuddannelserne på et enkeltfag uden deltagerbetaling.

For at gøre optag af gymnasie- og erhvervsskoleelever muligt på de maritime og videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner, vil der blive lavet ændringer i henholdsvis adgangs- og tilskudsregler på bekendtgørelsesniveau. Der foreslås i forbindelse hermed, at institutionerne ikke kan opkræve deltagerbetaling eller gebyrer i forbindelse med gymnasie- og erhvervsskoleelevers deltagelse i enkeltfag.

Såfremt, der via initiativet om ekstra ECTS-point inden for institutionernes egen ramme, banes vej for, at institutionerne friere kan disponere over deres midler til uddannelsesaktiviteter, vil dette også kunne omfatte institutionernes muligheder for at lade elever fra ungdomsuddannelserne starte tidligere med at tage fag på en videregående uddannelsesinstitution.

Efter forslaget modtager institutionerne ikke taxametertilskud for elever fra ungdomsuddannelserne, der gennemfører og består et enkeltfag på en videregående uddannelse. Disse elever vil kunne få godkendelse af merit efterfølgende, hvis de bliver optaget på en videregående uddannelse og opfylder betingelserne for at få merit. Den institution, der giver merit for enkeltfaget, vil modtage fuldt taxametertilskud for det tidligere gennemførte og beståede enkeltfag, uanset om faget er bestået ved denne institution eller en anden institution. Finansieringsmodellen indebærer, at institutionerne har et økonomisk incitament til at målrette ordningen mod de elever fra ungdomsuddannelserne, som forventes at have en interesse i efterfølgende at søge optagelse på institutionen.

Med lovforslaget foreslås det, at de nye regler træder i kraft den 1. juli 2014.

4. De ligestillingsmæssige konsekvenser

Der vurderes ikke at være et ligestillingsaspekt knyttet til forslaget om talent, da forslaget vedrører det samlede videregående uddannelses- og institutionsområde. De fornyede rammer for talent vil derfor afspejle de allerede eksisterende søge- og adfærdsmønstre blandt studerende og uddannelsesinstitutioner. Det er derfor ikke forventningen, at eksempelvis afgrænsede grupper af studerende vil ændre adfærd eller få særlige muligheder som følge af forslaget. De foreslåede ændringer er således kønsneutrale, da det alene skal være faglige kriterier, som ligger til grund for talentindsatsen.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

Der lægges op til, at initiativet om ekstra ECTS-point til studerende på ordinære heltidsuddannelser vil skulle finansieres inden for institutionernes egne rammer. I dag ville en sådan aktivitet skulle finansieres ved delvist taxametertilskud og delvis deltagerbetaling efter reglerne om deltidsuddannelse eller åben uddannelse.

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

8. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Høring

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1 (Universitetsloven)

Til nr. 1 (§ 5 b)

Med bestemmelsen i *stk. 1* foreslås det som noget nyt at give universiteterne mulighed for at kunne udbyde ekstra uddannelsesaktivitet til talentfulde studerende, der er optaget på en bachelor- eller en kandidatuddannelse. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, kan ekstra uddannelsesaktiviteter omfatte 1) Udmærkelse på eksamensbeviset, 2) Anderkendelse af ekstra-curriculære aktiviteter på eksamensbeviset og 3) Ekstra ECTS-point. Disse aktiviteter har til formål at anerkende de dygtigste og mest motiverede studerende, og samtidig bidrager aktiviteterne til at styrke talentindsatsen på universiteterne.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås det som noget nyt at give universiteterne mulighed for at udbyde enkeltfag fra eksisterende bacheloruddannelser til talentfulde elever i ungdomsuddannelserne. Denne aktivitet har til formål at give dygtige gymnasie- og erhvervsskoleelever mulighed for at tage fag på en videregående uddannelse uden deltagerbetaling, mens de gennemfører deres ungdomsuddannelse. Ved en eventuelt senere optagelse på den pågældende eller beslægtede bacheloruddannelse er det forventningen, at der kan gives merit for faget.

Formidling, rekruttering, udvælgelse, praktisk gennemførelse m.v. af initiativet skal ske i samarbejde mellem universiteterne og de relevante ungdomsuddannelsesinstitutioner. Gymnasieelever kan i dag få merit for undervisning i kernestof i gymnasiet for fag gennemført på videregående uddannelsesniveau, dog således at eleven stadig kan komme til prøve i kernestoffet i gymnasiet.

Ministeren fastsætter regler om disse uddannelsesaktiviteter i medfør af bestemmelsen i § 8, stk. 4, jf. forslaget § 1, nr. 2.

Til nr. 2 (§ 8, stk. 4)

Med ændringen bliver det muligt at fastsætte nye regler om eksamensbevisernes udformning. Studerende, der har deltaget i de ekstra uddannelsesaktiviteter, skal have mulighed for at få en påtegning på deres eksamensbevis og herved opnå et eksamensbevis, som adskiller sig fra de eksamensbeviser, som andre studerende modtager. Det forventes, at det herved bliver tydeligt for aftagerne, at den færdiguddannede har gjort en ekstraordinær indsats i forbindelse med gennemførelsen af sin uddannelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.

Til nr. 3 (§ 19, stk. 3)

Det foreslås, at universitetet inden for sine nuværende taxameterbevillinger fuldt ud selv finansierer initiativerne, for så vidt angår danske borgere samt EU/EØS-borgere, der skal ligestilles med danske borgere. Det betyder, at universitetet hverken modtager tilskud fra staten eller må opkræve deltagerbetaling til de nævnte aktiviteter fra disse borgere, jf. forslaget § 1, nr. 4.

Forslaget indebærer, at universiteterne får større frihed til at disponere over deres midler, idet de vil kunne afholde udgifter for f.eks. ekstra ECTS-point til deres talentfulde studerende - mod i dag, hvor de kun må afholde uddannelsesaktiviteter svarende til uddannelsens normering i ECTS-point, jf. universitetslovens § 4, stk. 1, nr. 1-2.

Som udgangspunkt bliver det op til det enkelte universitet at bestemme, hvordan de vil udfolde og anvende muligheden for ekstra ECTS-point i tilknytning til talentforløb, enten i form af ekstra fag eller af ekstra studiebelastning på et fag. Forløbene kan fx tilrettelægges som:

- enkeltfag fra eksisterende uddannelser,
- særlige tilrettede forløb med ekstra studiebelastning, eller
- at flere institutioner i fællesskab kan tilrettelægge og udbyde et talentforløb.

Universiteternes merudgift til afholdelse af de ekstra ECTS-point vil variere alt efter, hvordan det tilrettelægges. Udgiften til at lade udvalgte studerende deltage i et udviklingsprojekt kan f.eks. indebære ekstra kontakt til vejledere eller forskere. Et intensivt talentforløb kan f.eks. indebære øget kontakt til virksomheder eller øget pensum på et mere avanceret niveau, hvilket stiller krav til universiteternes tilrettelæggelse af talentforløbet.

Med lovforslaget lægges endvidere op til, at universiteterne modtager taxametertilskud, når en studerende, der har gennemført et enkeltfag som led i en tidlig studiestart, efterfølgende optages på en bacheloruddannelse og får faget indmeriteret. Modellen vil kræve særskilt indberetning af de indmeriterede "tidlig-studiestarts-fag", idet "merit-STÅ" ikke i andre sammenhænge udløser taxameterbevilling. Dette medfører, at der skal foretages ændring af bekendtgørelsen om tilskud og revision m.v. ved universiteterne.

Eftersom universiteterne i første omgang skal afholde udgiften for tidlig studiestarts-aktiviteten, skal universiteterne som i forslaget om ekstra ECTS-point have større frihed til at disponere deres midler i form af mulighed for uden taxametertilskud og uden deltagerbetaling at udbyde undervisning til elever fra ungdomsuddannelser, der indskrives som "tidlige studiestartere".

Modellen kan indebære merudgifter for universiteterne i det omfang, at det pågældende fag ikke efterfølgende indmeriteres ved det pågældende universitet. Merudgiften for universiteterne vil variere alt efter, hvordan "tidlig-studiestartsaktiviteten" tilrettelægges, herunder om der indgår brug af laboratorieudstyr, omfanget af individuel vejledning m.v.

Forslaget kan være forbundet med en mindre meradministration for universiteterne i form af ovennævnte særskilte indberetninger. Udgiften hertil afholdes af universiteterne inden for eksisterende bevillinger.

Finansieringsmodellen indebærer, at universiteterne har et økonomisk incitament til at målrette ordningen mod elever, som - de forventer - har en interesse i efterfølgende at søge om optagelse på universitetet.

Til nr. 4 (§ 26, stk. 3)

Med bestemmelsen skal universitetet opkræve fuld deltagerbetaling til de ekstra uddannelsesaktiviteter og til enkeltfag fra udenlandske studerende fra tredjelande, dvs. udenlandske studerende, der hverken efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller konventioner og aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske studerende, for så vidt angår gratis uddannelse. Samtidig fastlægger bestemmelsen, at universitetet selv afholder udgiften til denne aktivitet for danske studerende samt for øvrige udenlandske studerende, hvilket vil sige, at universitetet ikke må opkræve deltagerbetaling fra disse studerende. Dette medfører, at der skal foretages ændring af bekendtgørelsen om tilskud og revision m.v. ved universiteterne.

Til § 2

(Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser)

Til nr. 1. (§ 22, stk. 1, nr. 4)

Med ændringen bliver det muligt at fastsætte nye regler om eksamensbevisernes udformning. Studerende, der har deltaget i særlige ekstra-curriculære forløb eller på anden måde har udmærket sig i løbet af studietiden, kan efter institutionens afgørelse få mulighed for at få en påtegning på deres eksamensbevis.

Til nr. 2. (§ 22, stk. 1, nr. 7)

Institutionerne kan udbyde særlige forløb rettet mod de talentfulde studerende. Da det skal være muligt for de studerende og aftagerne at vurdere udmærkelsen og for at skabe gennemsigtighed ved ordningen, skal institutionerne udarbejde kriterier for, hvad de lægger vægt på ved udvælgelsen af de studerende. Der vil være tale om en faglig vurdering af den enkelte studerende, der skal tage udgangspunkt i de kriterier, der er opstillet af institutionen.

Til § 3

(Lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner)

Til nr. 1. (§ 10 a)

Med ændringen bliver det muligt at fastsætte nye regler om eksamensbevisernes udformning. Studerende, der har deltaget i særlige ekstra-curriculære forløb eller på anden måde har udmærket sig i løbet af studietiden, kan efter institutionens afgørelse få mulighed for at få en påtegning på deres eksamensbevis.

Institutionerne kan udbyde særlige forløb rettet mod de talentfulde studerende. Da det skal være muligt for de studerende og aftagerne at vurdere udmærkelsen og for at skabe gennemsigtighed ved ordningen, skal institutionerne udarbejde kriterier for, hvad de lægger vægt på ved udvælgelsen af studerende. Der vil være tale om en faglig vurdering af den enkelte studerende, der skal tage udgangspunkt i de kriterier, der er opstillet af institutionen.

Ændringen finder kun anvendelse for Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering.

Til nr. 2. (§ 13, stk. 3)

Institutionerne har i dag mulighed for at opkræve deltagerbetaling og gebyrer i forbindelse med studerendes deltagelse i enkeltfag. Med ændringen bliver det gratis for elever ved ungdomsuddannelserne at deltage i enkeltfag. Det vil være op til institutionerne at bestemme, hvorvidt de ønsker at udbyde sådanne aktiviteter, men såfremt de udbydes, er det uden deltagerbetaling og gebyrer.

Institutionernes bevillinger på de årlige finanslove, jf. § 13, stk. 1, reguleres ikke som følge af sådanne uddannelsesaktiviteter.

Ændringen finder kun anvendelse for Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering.

Til § 4

(Lov om maritime uddannelser)

Til nr. 1. (§ 12, stk. 1, nr. 4)

Med ændringen bliver det muligt, at fastsætte nye regler om eksamensbevisernes udformning. Studerende, der har deltaget i særlige ekstra-curriculære forløb eller på anden måde har udmærket sig i løbet af studietiden, skal have mulighed for at få en påtegning på deres eksamensbevis.

Til nr. 2. (§ 12, stk. 1, nr. 5)

Institutionerne kan udbyde særlige forløb rettet mod de talentfulde studerende. Da det skal være muligt for de studerende og aftagerne at vurdere udmærkelsen og for at skabe gennemsigtighed ved ordningen, skal institutionerne udarbejde kriterier for, hvad de lægger vægt på ved udvælgelsen af studerende. Der vil være tale om en faglig vurdering af den enkelte studerende, der skal tage udgangspunkt i de kriterier, der er opstillet af institutionen.

Til § 5

(Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.)

Til nr. 1 (§ 6, stk. 12)

Med forslaget får ministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om, at der ikke ydes statstilskud til enkeltfag fra erhvervsrettede videregående heltidsuddannelser, som gennemføres af talentfulde elever i ungdomsuddannelse. Ministeren vil fastsætte regler om, at institutionerne først kan modtage taxametertilskud, når en studerende, der har gennemført et tidlig-studiestartsfag, efterfølgende optages på en ordinær uddannelse og skal have faget indmeriteret i uddannelsen.

Til nr. 2 (§ 7, stk. 5)

Med forslaget får ministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om, at uddannelsesinstitutionen ikke må opkræve deltagerbetaling for undervisning inkl. prøver og anden bedømmelse for et enkeltfag fra en erhvervsrettet videregående heltidsuddannelse, hvis enkeltfaget gennemføres af en talentfuld elev fra en ungdomsuddannelse.

Til § 6

(Ikrafttræden)

Det foreslås med bestemmelsen, at loven træder i kraft den 1. juli 2014.